No. 143. DONDERDAG 29 NOVEMBER. 1860.

ZEVEN EN DERTIGSTE JAARGANG

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG. De prijs is per *drie maanden* te Assen *f* 2.30, buiten Assen franco per post *f* 2.45. — De prijs der Advertentien is van een tot vijf regels *f* 1.00, en voor elken regel meer *f* 0-15, behalve *f* 0-35 zegelregt.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

27 Nov.

Bedroevende tijdingen uit de Oost.

Onze troepen — zoo meldt men — zouden bij den aanval op eene vijandelijke benting in Banjermassing *driemaal* teruggeslagen, kapitein *Koch* en de luitenant *van Emden gesneuveld* en de dappere luitenant *Verspijck* broeder van den commandant der expeditie, *zwaar gewond* zijn

Ook zou eene compagnie *inlanders* geweigerd hebben vuur te geven op den vijand.

Was die *weigering* het gevolg van *ontmoediging* of *ontrouw?*

Eene zeer belangrijke vraag.

Is het laatste waar, dan eischt dat gestrenge maatregelen.

Er zijn, die meenen, dat de Indische Regering te *zwak*, te *toegevend* handelt.

De regerings-depêche uit Batavia luidt als volgt:

Een telegram van den Goeverneur-Generaal van N.-Indie, in dato: Buitenzorg, 14 Oct. 1860, luidt: „Tijdingen, heden morgen van Soerabaija, uit Banjermassin ontvangen, melden, dat op den 23 Sept. eene versterking nabij Boekit Menang door onze troepen was veroverd. De luitenant *Hamming* sneuvelde, en 1 officier en 8 soldaten werden gewond. Uit deze tijdingen maak ik op, dat de laatstelijk te Batavia verspreide ongunstige berigten ongegrond waren. Op Java en elders alles wel. De Japansche gezanten bezochten Batavia op hunne terugreis uit Amerika"

Weet onze Regering niets meer?

De angstvalligen durven dat niet gelooven.

De politieke hemel is bewolkt, zoowel boven de nieuwe als boven de oude wereld

De Amerikaansche Republiek wordt met eene scheuring bedreigd en het kan wel eens gebeuren, dat daar de *Presidentsstoel* wordt verruild voor een *troon*

De ontvangst van den Engelschen Prins in dat land geeft veel stof tot nadenken.

Keizer *Napoleon* III zet zijn voet een schrede verder op het constitutionnele pad en wijzigde zijn Ministerie. Het eerste beteekent echter nog niet veel en 't laatste zeer weinig, want de Ministers waren tot nog toe weinig meer dan uitvoerders van *zijn* wil.

Keizer *Frans Jozeff* stoeg ook den constitutionnelen weg in en zal ophouden, niet als 't hem behaagt, maar waar de partij der beweging het hem vergunt.

Venetie zal bij eens te koop *bieden* — dat is onze profetie.

Keizer *Alexander* II zal het gewis reeds weten, dat te Parijs eene courant in de Russische taal zal verschijnen en deze, onder het oog van den constitutionnelen alleenheerscher, voor het Russische volk zal vragen: eene *constitutie!*

Zal dat het tweede bedrijf of de slot-scène zijn van het politiek tooneelspel: „afschaffing der lijfeigenschap"?

En zal het einde daarvan blijken te zijn een—*drama?*

Duitschland's liberale partij werkt met ijver aan Duitschland's éénheid, althans aan een centraal militair uitvoerend Bewind.

Zal dat, bij de dagelijksche verzwakking van Oostenrijk, eindigen met de verheffing van den Prins-Regent van Pruissen tot Duitsch Keizer?

Napoleon III zal dit met alle kracht en door alle middelen trachten te beletten, want dan was zijne kracht op zee door Engeland, op het vaste land door Duitschland, onder het bevel van den soldaat bij uitnemendheid, den Prins van Pruissen, gebroken.

Het Kabinet van *Pius* IX is verdeeld en de twistenden zijn Graaf *de Merode*, Minister van Oorlog en *Antonelli*, Staatskanselier.

De overige Kardinalen zijn, opmerkelijk genoeg, op de hand van den wereldlijken krijgsman.

Pius IX weet, zoo als gewoonlijk, niet, wat hij *moest* willen.

Gaeta is door 30,000 Sardiniers met tachtig mortieren omsingeld.

Koning *Frans* heeft eene circulaire gezonden aan de ambassadeurs; hij zal se te Rome als voortdurend geaccrediteerd beschouwen. Hij heeft wel geld, maar geen levensmiddelen van buiten ontvangen.

Koning *Victor Emmanuel* heeft verstandhouding met de vesting.

Uit Italie ontvangt men berigten van woelingen, die het werk der organisatie van het Koningrijk bemoeijelijken.

Daarentegen meldt men, dat de nationale beweging aan den Donau reeds haar invloed doet gevoelen, en de algeheele vereeniging der beide Donauvorstendommen, in spijt der tractaten, zal worden daargesteld.

Die centralisatie koorts zou volgens de *Elberf. Zeit.* ook Denemarken er toe brengen, onder een nieuw kabinet *von Blixen Fincke*, de inlijving van Sleeswijk bij Denemarken af te kondigen.

Garribaldi zal op het eiland Caprera geen reden hebben over eenzaamheid te klagen, wel heeft de ex-diktator openbaar aangekondigd dat hij ongefrankeerde brieven niet zal ontvangen, maar het is niet bekend welken voorzorgmaatregel hij nemen zal tegen de bewonderaars en de lastige nieuwsgierigen, die bij geheele troepen den hedendaagschen Cincinnatus ter plaatse zijner afzondering zullen bezoeken. Inderdaad, velen maken zich gereed om van Napels en Genua naar Caprera te vertrekken, welk eiland dezen winter een soort van verzamelplaats van pelgrims schijnt te worden, of, zeggen sommigen, een broeinest van kuiperij en oppositie tegen de regering van *Victor Emmanuel.*

De ultra-liberale partij is van plan, *Garribaldi* in 30 kiescollegien tot candidaat voor het Parlement te stellen Waarschijnlijk zal zij te Genua ook *Mazzini* stellen Het amnestie-dereet, dat ook op hem toepasselijk zal zijn, is reeds geteekend. Hij woont nu heel rustig te Napels en geeft er zijne *Popolo d'Italia* uit.

In onderscheidene berig en uit Turyn wordt verzekerd, dat het gouvernement van Koning *Victor Emmanuel* besloten heeft eene algemeene amnestie voor misdrijven van politieken aard uit te vaardigen, en dat het genot daarvan ook aan de tegenstanders der aanhechting, welke in verscheidene provincien van het Koningrijk Napels onlusten hebben gesticht, zou worden aangeboden onder beding, dat zij zich binnen eenen bepaalden en korten termijn aan de nieuwe orde van zaken onderwierpen.

De Keizer van Frankrijk moet besloten hebben de vacante bisschopszetels niet te doen bezetten, voor de Paus de benoeming van den abt *Earet* tot bisschop van Nantes zal hebben bekrachtigd

De door Keizer *Napoleon* verleende vrijheden hebben misschien buitenslands nog meer indruk gemaakt, dan binnen 's lands Men hoopt te Parijs, dat ze slechts het begin zijn, en dat met name de drukpersvrijheid een weinig meer zal hersteld worden. O a laat het *J. des Déb.* doorschemeren dat het de hervormingen aanneemt, maar dat het op meer in de toekomst rekent, door de concessien van Keizer *Frns Jozeff* te bespreken die de Oostenrijksche bevolking evenmin voldoen, als die van *Napoleon* de Fransche liberalen.

Uit Parijs wordt gemeld, dat tusschen Frankrijk en Engeland eene volkomene overeenstemming in de Italiaansche zaak bestaat. Men zegt zelfs, dat het westen *Victor Emmanuel* het bezit van het nieuwe Koningrijk wil waarborgen

Met betrekking tot Venetie moet Frankrijk in den laatsten tijd mede tot Engelands opinie genaderd zijn, dat nl. ten dezen opzigte een aanvallende politiek althans voorbarig is.

Het Oostenrijksche Ministerie *Buol—Bach* hield het volk van alle deelname aan het bestuur verwijderd en het tegenwoordige wil alleen den Margayren toestaan, het volk in het Parlement bijeen te roepen. Iets zoo beginselloos, dat slechts door loven en bieden in het leven wil blijven, kan niet voortbestaan.

De Duitsch Slavische provincien zijn door de landstatuten in buitengewone agitatie gebragt en zelfs de getrouwe Tyrolers beginnen te morren.

De Magyaarsche leden van het Kabinet moeten eveneens aftreden, tenzij de instellingen van de eene helft des Rijks eenigermate met Hongarije's constitutie in overeenstemming worden gebragt.

Zij laten dan ook door hunne organen mededeelen, dat de nog niet te vaardigen statuten anders zullen zijn dan de tot dusverre verleende, die reeds den 20 October gereed waren. Maar dan zal men deze natuurlijk moeten intrekken

De uit Italie gekomen jezuïten hebben van de Oostenrijksche Regering verlof bekomen, zich daar te lande te vestigen.

De heer *Figuerola* heeft in de Spaansche Wetgevende Magt met kracht het voorstel der regering bestreden, tot verhooging der civiele lijst met twee millioen ten behoeve der infante donna *Concepcion.* Spreker zeide onder anderen dat het onlogisch en inconstitutioneel gedrag der Regering oorzaak zou zijn, dat de belastingschuldigen den Hemel vurig zouden bidden, dat de Koningin zich niet meer in gezegende omstandigheden mogt bevinden

De *Pensamiento Espanol* is, wegens zijn laatste artikel tegen Keizer *Napoleon*, tot 4000 realen boete veroordeeld.

De persoon, die den aanslag op het leven der Koningin van Spanje heeft gepleegd, is van alle criminele verantwoordelijkheid vrij verklaard en tot levenslange opsluiting veroordeeld.

Er zijn berigten ontvangen uit Shanghaï van 4 Oct. In een veldslag, den 18 Sept nabij Tschankiowan geleverd, waren 25,000 Tartaren door de geallieerde Franschen en Engelschen teruggeslagen en had de vijand 2000 man en 50 kanonnen verloren. Daarentegen waren de consul *Parker*, secretaris van lord *Elgin* de correspondent van de *Times* en eenige officieren gevangen genomen Den 24 Oct. viel een tweede slag voor bij Tungtscho, die met de verstrooijing van van 30,000 Tartaren eindigde. Te Shanghaï liep het gerucht, dat de Keizer van China naar Tartarije was gevlugt. *Sankolinsin* wilde voor Peking een laatsten strijd beproeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal en wel bij het begin der discussiën over de begrooting, is de parlementaire strijd geopend door den heer *van Bosse*, die verklaarde, dat hij zijne stem zou uitbrengen *tegen* de begrooting.

De heer *ter Bruggen Hugenholtz* zeide zich verpligt te achten, zijne overtuiging omtrent de tegenwoordige begrooting te doen kennen. Steeds had hij zich ten taak gesteld om zijn gevoelen uit te spreken, om redenen in de begrooting gelegen, zijnde hij er soms noode toe overgegaan om een afkeurend votum over een eenig hoofdstuk, om redenen buiten de begrooting uit te brengen. Alsdan was er vraag over het meerdere of mindere vertrouwen hetwelk in een of meerdere Ministers kan gesteld worden. Met betrekking tot dit Ministerie moest hij bekennen daarin leden aan te treffen waarin hij geen vertrouwen stelde. De spoorwegwet was nu eenmaal aangenomen, men moest vertrouwen stellen in de Regering die de wet moest ten uitvoer leggen; genoegzaam vertrouwen daaromtrent had hij niet in het tegenwoordig Ministerie, waarvan de Minister van Finantien de ziel was. Hierbij trad hij tot staving van zijn gevoelen in eenige beschouwingen omtrent de parlementaire loopbaan van den Minister, bepaaldelijk van het tijdvak van 1849 tot 1853, gedurende hetwelk deze onderscheidene organieke wetten, die na de grondwetsherziening gevorderd werden, had bestreden; hij herinnerde de gebeurtenissen van 1853 en de handelingen van den Minister die toenmaals ook lid van het bewind was; zich al die gebeurtenissen voor den geest brengende kon hij geen vertrouwen in dien staatsman stellen, en nog minder bij het gedrag door hem gehouden toen hij, als Minister afgetreden zijnde, later als lid der Kamer optrad, in blijkbare zegenstelling met vroegere handelingen te werk ging, later weder met betrekking tot de spoorwegen het vorig Gouvernement bestreed, en eidelijk weder in het Ministerie kwam om de spoorwegwet te helpen voordragen en verdedigen Die wet was nu eenmaal vastgesteld; van den Minister van Finantien verwachtte hij geen rigtige uitvoering der wet, maar vreesde dat hij ook daarbij niet altijd hetzelfde gevoelen zou voorstaan. Omtrent den aanleg van andere groote werken, den staat der finantien, amortisatie van schuld, tariefsherziening enz. had de Minister van Finantien steeds verandering van zienswijze doen kennen, die hem niet gerust stelde. Onder de middelen tot dekking der uitgaven voor spoorwegen had de Minister opgegeven de opbrengsten der belastingen en de koloniale baten, hebbende hij daarbij gevoelens doen kennen, waarin hij niet deelen kon. Vooral verklaarde hij zich tegen het vasthouden van het autocratisch beginsel omtrent onze kolonien, en tegen de wijze van beheer der koloniale geldmiddelen Hij nam aan dat eene wet voor de Indische comptabiliteit in deze zitting zou worden ingediend, maar hierop zou de Minister van Finantien invloed uitoefenen daar deze in den laatsten tijd zich met de koloniale politiek had ingelaten. Tegen de politiek was vroeger door bekwame mannen gewaarschuwd. De koloniale behoeften, nu volgens den Minister van kolonien steeds toenemende, en deze niet mogende achter staan bij die van het moederland, zou, indien de opbrengst der belastingen tot het hoogste toppunt opgevoerd ware, de uitvoering der spoorwegwet moeijelijkheden ontmoeten. De Minister van Finantien had meer dan eens het bewijs geleverd, bij opkomende moeijelijkheden geen bezwaar in het nemen van groote tijdelijke maatregelen te stellen. Vroeger moge de staat van finantien zoodanige maatregelen eenigzins gewettigd hebben, maar onverdeeld had men zich daarmede niet vereenigd, hetgeen hij in eenige bijzonderheden aantoonde. Naderhand was meer regelmaat in de finantien gekomen Orgaarne zou hij nu het Nederlandsche volk op nieuw met verdere lasten bezwaard zien. Hetgeen hij gezegd had, zou men als een persoonlijken aanval tegen den Minister van Finantien kunnen aanmerken; dit moge zoo wezen; maar men moest daarbij aanmerken dat omtrent hoofdbeginselen het gansche Ministerie aansprakelijk was. Met het oog op het vroeger

gebeurde moest het uitgemaakt worden of een Ministerie vertrouwen bezat, waarvan de bedoelde Minister het hoofd was. Nederland, hoopte hij, mogt bewaard blijven voor de toepassing der leus: verdeel en heersch. Over bijzonderheden zou hij zich niet uitlaten, daartoe zou later gelegenheid bestaan; eindigende hij met de verklaring dat de door hem voorgedragen beschouwingen hem zouden leiden om meer bijzonder de hoofdstukken betrekkelijk de finantien af te stemmen.

De Minister van Finantien beantwoordde de beide vorige sprekers. De rede van den heer *Hugenholtz*, merkte hij aan, had de Vergadering niet op het ware standpunt gebragt. De toestand van Europa was niet van dien aard om hier politieke twisten aan te vangen, de toestand van Nederland bragt ook niet mede om verandering wenschelijk te achten. Vrijheid in alles werd verleend, ook in het godsdienstige, gelijkheid van regten had ieder ook in de maatschappij. Geene reden bestond er dan om verdeeldheden op te rakelen; niemand, zelfs van de heftigste tegenstanders, kon erkennen dat die vrijheden belaagd werden. Mogt er twist gevoerd moeten worden, dan behoorde dat te geschieden op andere gronden dan de door den heer *Hugenholtz* voorgedragene. Deze had al de phases van zijn staatkundig leven beschreven, en daarin redenen gevonden om hem van beginselloosheid te beschuldigen. Dat discours achtte hij te zijn eene rede vol insinuatien. Hard was het, na zoo veel voor vaderland en Koning gedaan te hebben, dan nog aldus beschuldigd te worden. In die staatkundige loopbaan mogen enkele afwijkingen hebben plaats gehad van ondergeschikten aard, maar zijne doorgaande gedragslijn van 1842 af was steeds die van een gematigd liberaal geweest, en nimmer was hij daarvan afgeweken. Was hij er van afgeweken, dat was bij de groote omwentelingen te vergeven: maar dit zou niet vergeven worden door hen die vermeenden onveranderd dezelfde beginselen van 1848 te hebben voorgestaan. Wat men van hem omtrent de gebeurtenissen van 1853 gezegd had, hij geloofde dat hij aan de door het toenmalig ministerie afgelegde beloften had voldaan: aan het toen opgegeven programma was de hand gehouden. In 1856 was hij ongedwongen afgetreden, ziende dat zijne beginselen van gematigd liberalismus niet onverdeeld gevolgd werden. In 1858 rekende hij zich verpligt het toenmalige ministerie en den Minister van Finantien te ondersteunen als lid der Kamer, hetgeen hij in bijzonderheden aantoonde. Alleen had hij het tarief afgestemd omdat door den loop der behandeling het geen zuiver fiscaal tarief was geworden. Wat men nu omtrent de wederindiening van het tarief door hem gezegd had, was onjuist. Bij de spoorwegwet had hij als lid der Kamer aangetoond, welke zijne beginselen omtrent den aanleg waren; en als Minister zou hij die beginselen ten uitvoer zoeken te brengen. Geene middelen waren er gebezigd om eene meerderheid in de Kamer te erlangen, deze kon men dan ook niet aantoonen. De natie moest, met opoffering van groote uitgaven, spoorwegen hebben, en dit kon niet geschieden dan door staatsspoorwegen. Men had zich verwonderd dat de Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Justitie en van Marine met hem te zamen in het Kabinet zaten. Dit behoefde niet te verwonderen daar hij op het staatkundig terrein van 1848 af met hen eenstemmig gedacht had. De keus der Ministers behoorde aan den Koning, en de Kamer kon niet beoordeelen of eenige keuze al dan niet had moeten geschied zijn. Men kon de handelingen der Ministers beoordeelen en dat oordeel kon niet ongunstig zijn; het had de spoorwegen en de regterlijke organisatie tot stand gebragt. Al had hij alleen Ministers aan den Koning voorgedragen die dat konden tot stand brengen, dan meende hij reeds eene groote dienst te hebben bewezen. — De rede van den heer *van Bosse* beantwoordde hij omtrent sommige punten van finantiëelen aard. Met betrekking tot de aangehaalde spoorwegkoorts, merkte hij op dat die aanhaling in de Kamer nog al gewaagd was. Er was dringende behoefte aan spoorwegen gevoeld, en daaraan moest voldaan worden. De wensch naar de rigtige uitvoering van de bedoelde wet was dan ook algemeen. Hij ontkende dat de Memorie van Beantwoording een tweegesprek zou inhouden tusschen hem en den vorigen Minister van Finantien; hij had alleen de bedenkingen beantwoord die hij meende afkomstig te zijn van den vorigen Minister.

Hierbij trad hij in eene wederlegging van de meening, dat bij de bedenkingen in het voorloopig Verslag voorkomende, omtrent de onvolledigheid der aanspraak bij de indiening der begrooting gehouden, niet beantwoord zou hebben. Die onvolledigheid zou daaruit gebleken zijn, dat niet van de toekomst was gewaagd. Dit was ook niet noodig, daar men zich bij het verledene en het tegenwoordige moest bepalen; hetzelfde gevoelen had hij bij de behandeling der spoorwegwet voorgestaan. Onnaauwkeurigheden had men in de Memorie van Beantwoording aangetroffen, verkeerde gissingen hem toegeschreven omtrent de vermoedelijke opbrengsten. Die gissingen waren ondertusschen niet zoo verkeerd, gelijk de bijgebragte cijfers genoegzaam aantoonden, alhoewel men de juistheid daarvan betwijfeld had, welken twijfel hij ophief. Gaarne erkende hij, dat de opmerking omtrent de onnaauwkeurigheid op het aangevoerde op bladz. 6 gegrond was, maar die misslag deed tot de zaak zelve niets.

Met opzigt tot de besparingen kon hij niet inzien, dat hij dienaangaande iets onjuists had opgegeven; ook geloofde hij niet met den Minister van Kolonien omtrent de vermoedelijke opbrengst der koloniale baten in tegenspraak geweest te zijn. Over de cijfers gaf hij nog eenige korte inlichtingen, waarmede hij dit deel zijner rede besloot.

In de Memorie van Beantwoording, had men verder gezegd, was te kennen gegeven, dat het Voorloopig Verslag de critiek inhield van de minderheid tegen de besluiten der meerderheid. Hij had dit kunnen doen, in aanmerking genomen de uitdrukkingen, die in dat Verslag voorkwamen, daar deze niet van de meerderheid had kunnen komen. Maar hij herinnerde zich niet, dat de Memorie van Beantwoording zoo iets had te kennen gegeven; den strijd over dit eenmaal afgehandelde onderwerp nam hij niet aan, aan de leden zelve overlatende, dien onderling te voeren.

Bij de behandeling van het IXde hoofdstuk D en de wet op de middelen zou hij over andere zaken, die hoofdstukken betreffende, spreken. Ten onregte had men aangemerkt, dat hij omtrent de koloniale aangelegenheden, in verband met de begrooting in het algemeen staande, den Minister van Kolonien niet had vrijgelaten; maar deze, het beste daarover kunnende spreken, had hij zich gerefereerd. naar hetgeen hij bij het IXde hoofdstuk had aangevoerd

De heer *van Zuylen van Nijevelt* gaf als zijn gevoelen te kennen, dat de Minister van Finantien vele door d vroegere sprekers behandelde punten verkeerd begrepen ten minste niet juist beantwoord had. Hij herinnerde aan zijne vroeger bijgebragte beschouwingen, die onbeantwoord waren gebleven. Die denkbeelden vond hij hoofdzakelijk terug in het Voorloopig Verslag van het 1ste hoofdstuk In de Memorie van Beantwoording werd op de vragen van het Voorloopig Verslag nagenoeg geantwoord, dat het de Kamer niet aanging wie de Ministers waren; dat zij gekomen waren om spoorwegen daar te stellen. Telkens kwamen die spoorwegen op den voorgrond en deze hadden eigenlijk met de rigting der Regering niets gemeens. Er waren nog andere belangen die behartiging verdienden. Door telkens op die spoorwegen te staren zou men de oogen van andere zaken afwenden. Dit wilde hij niet doen en sloeg daarom een blik op den tegenwoordigen toestand.

Met de formatie van het vorig Ministerie bekend, meende hij, dat het zijne stelling was, om voor goed te breken met de rigting van 1853; het ondervond veel ondersteuning bij de Kamers, en zelfs gaf men in de Eerste Kamer, bij het verwerpen der spoorwegwet, de hoop te kennen, dat het Ministerie om die reden niet zou aftreden. Een nieuw Ministerie trad op en aan het hoofd daarvan stond de Minister, die de beginselen van 1853 was toegedaan en zich nu gematigd liberaal noemde.

Dit een en ander achtte hij in strijd te zijn met onze constitutionele begrippen, waarbij het noodig was, dat men steeds aan eenmaal aangenomen beginselen zich vasthield, zijne handelingen niet wijzigde naar de behoefte van het oogenblik, maar politieke moraliteit op den voorgrond stelde ook in het openbaar belang.

De vraag of dit Ministerie niet veel tot stand gebragt had in het materieel belang van het land, kon hij nog niet bevestigend beantwoorden: want het was nog niet tot zekerheid gekomen of die spoorwegwet wel tot uitvoering zou komen. Zijns inziens zou het wel kunnen zijn, dat het meer om het tot stand komen der wet zelve te doen was geweest, dan om de uitvoering Met betrekking tot andere aangelegenheden van materiëlen aard, waren wel wetsontwerpen ingekomen. maar was het te wenschen, dat deze aangenomen werden? Een groot materieel belang was, dat de staatsuitgaven beneden de inkomsten bleven, en dat was vóornamelijk in het oog te houden. Onzen tegenwoordigen toestand schetste hij aan het einde zijner rede aldus: dat wij naar zijn gevoelen in het bezit waren van een Ministerie, dat zijnen steun zoekt bij de oppositie, eene oppositie, die voor een deel genegen was dien steun te geven en eene ministeriële partij die het een en ander niet inzag; derhalve was nergens vastheid en waarheid; niemand bleef op zijn eigenaardig standpunt staan. Hij hoopte in zijn gevoelen te ver te gaan, en tevens dat er nog een genoegzaam aantal leden zou overblijven, dat in deze algemeene verwarring den waren weg zou weten te vinden en te behouden.

Hoofdstuk 1 [*Huis des Konings*] werd zonder beraadslaging met algemeene stemmen aangenomen.

— De Minister van Oorlog heeft met de directie der Lemster stoomboot-reederij een contract aangegaan tot het vervoer van troepen met de stoomboot *Stad Sneek*, varende van Amsterdam naar Lemmer en omgekeerd.

— Men schrijft uit 's Hage:

„Men wil, dat ter vervanging van wijlen Mr. *L. Metman* zeer in aanmerking zou komen de heer Mr. *de Pinto* alhier. Het kan niet zeer lang duren, of men zal weten wat er van dit gerucht waar is.”

— Uit Arnhem schrijft men:

„Den 25 dezer, 's morgens omstreeks half acht ure, arriveerde alhier per extra trein Z. M. de Koning met gevolg — aan het station opgewacht en gecomplimenteerd door de provinciale en gemeentelijke autoriteiten. Men verneemt, dat, die trein aan een ongeluk dat ernstige gevolgen had kunnen hebben, is ontsnapt. Bij de aankomst toch ontdekte men voor de locomotief een vreemd gevaarte, en bleek het dat dit de overblijfselen van een wagen waren, welke op de baan aan deze zijde van Ede was blijven staan, met de machine in aanraking gekomen, en daardoor vernield was; ware een gedeelte der as of raderen, onder den trein gekomen, de gevolgen waren niet te voorzien geweest.

— Men leest in de *Amst. Ct.*:

„ Eene advertentie onder het opschrift: Inrigting van Weldadigheid, onlangs in ons blad voorkomende, zal de aandacht onzer lezeressen, hopen wij. niet ontgaan zijn. Uit die aankondiging bleek, dat ten huize van Mej. *Eiff*, in de Vijzelstraat bij de Reguliersdwarsstraat, een Magazijn van Handwerken, vervaardigd door vrouwen uit den fatzoenlijken stand, geopend was. Er werd bijgevoegd, dat alleen algemeene deelneming in het aankoopen der voorwerpen, deze inrigting aan het doel kon beantwoorden.

Ten einde deze zaak, die van 1 Mei dezes jaars dagteekent en onder bescherming staat van vrouwe M. C. van Lennep, echtgenoot van den heer Mr. J. Messchert van Vollenhoven, burgemeester van Amsterdam, nader te doen kennen, hetwelk genoeg zal zijn om hare nuttige werking te doen waardeeren, en haar de ondersteuning en medewerking onzer stadgenooten te verschaffen, laten wij hier de grondslagen volgen waarop zij berust:

Art. 1. Het doel der inrigting is om aan vrouwen van den fatsoenlijken stand die, zonder daaromtrent beken te worden, wenschen, door haar zelve vervaardigde handwerken te gelde te maken, ter voorziening in eig behoeften, hiertoe gelegenheid te bezorgen.

Art. 2. Eenige vrouwen verklaren zich, als bestuurdressen der inrigting. bereid de voorwerpen, welke m haar wil toevertrouwen, over te nemen, het werk en waarde daarvan te beoordeelen en ze ter verkoop geven aan Mejufvrouw M. A. Eiff geb. Faddegon, in Vijzelstraat tusschen de Reguliersdwarsstraat en Sing Er worden ook bestellingen aangenomen, die aan b kwame handen zullen worden toevertrouwd.

Art. 3. Ten verkoop worden alleen aangenomen voo werpen van nut en smaak, de waarde van f 10 niet boven gaande, en geene kleedingstukken voor armen, einde geen nadeel te doen aan bestaande inrigtingen werkverschaffing aan behoeftigen. Wie voorwerpen inzen geeft den daarvoor verlangden prijs op en kan hierv na goedkeuring, dadelijk op rekening een derde gedee ontvangen en na verkoop het overige van de opbreng De na verloop van één jaar onverkochte voorwerpen zull door verloting te gelde worden gemaakt.

Art. 4 Allen die verlangen gebruik te maken van inrigting kunnen bij de depôthoudster de namen vernem van de vrouwen bestuurderessen en behoeven zich slec bij eene derzelve bekend te maken.

— Op den avond van 24 jl. kwam de postwagen v Zutphen, toebehoorende aan den ondernemer *Lijbe* te Arnhem, ruim een half uur voor zijnen tijd aan, d zonder postillon of conducteur, welke betrekking d één persoon werd waargenomen. Het bleek bij ond zoek, dat die man ongeveer vijf kwartier uurs van Arnh een pakje van den wagen willende krijgen, daartoe on het rijden op was geklommen, de teugels steeds v houdende—dat die hem ontglipt waren, hij ze had will grijpen en van den wagen gestort was, waardoor hij d arm brak en het oor scheurde, overigens bevond de m zich redelijk wel. Uit dit ongeval mag de ondoelmatigh blijken, de betrekking van conducteur en postillon in é persoon te vereenigen, iets dat ongelukkigerwijze Arnhem meer en meer in zwang schijnt te komen, waardoor, niet alleen het leven van dien beambte, m ook van de passagiers in gevaar wordt gesteld. De pa den toch van dezen wagen renden steeds door, en m huivert, op de gedachte aan de ongelukken die hadd kunnen voorvallen, bijaldien de wagen niet buiten de st door een ander was opgevangen geworden, en in do vaart in de stad ware gekomen.

— Op den middag van den 23 dezer ontmoetten twe commiezen, te Rozendaal gestationneerd, op hunne surve lance tot wering van den sluikhandel van lompen, lan de Belgische grenzen eene bende van achtien drager meest alle mannen van het beruchte Rucphens Hei Ofschoon de overmagt groot was, aarzelden zij geen oog blik om de sluikers aan te vallen en, na veel moeite inspanning, maakten zij zich meester van de 18 ba lompen. De sluikers, echter niet genegen hun buit p te geven, kwamen, na zich te hebben gewapend m knuppels en getrokken messen, onder het uiten bedreigingen op de ambtenaren af. Moedig hielden d evenwel stand en betwistten met levensgevaar gedure 3/4 uurs het bezit der aangehaalde goederen aan smokkelaars. Na eene hardnekkige worsteling, waar hun verscheidene malen 't blanke mes op de borst ge werd, moesten de smokkelaars onverrigter zake aftrekk en konden de ambtenaren de aangehaalde goederen n 's rijks kantoor opbrengen.

— De onlangs door het provinciaal Geregtshof in Overij ter dood veroordeelde *Arend Jan Volker* van Ambt Del heeft een verzoek om gratie ingediend aan Z. M. d Koning. Naar men verneemt, is de veroordeelde sed zijne veroordeeling ziek.

— De arrondissements regtbank te Zwolle, heeft reg ingang met bevel tot gevangenhouding verleend, te den alhier gedetineerden J. M. H., vroeger gemee ontvanger van Avereest, en zulks ter zake van het in d zijne kwaliteit verduisteren en niet verantwoorden v eene som ruim f 2500 uit de kas van gemelde gemee

— De Groninger Vereeniging tot wering van armoe hield dezer dagen eene vergadering.

Bij monde van den heer *Hofstede de Groot* we een verslag uitgebragt, dat wel eene meer algemeene v spreiding verdiende. Daarin werd uiteengezet 1) dat o nu nog de zedelijke en godsdienstige opvoeding der arm de eenige grondige genezing der armoede is, omdat da door alleen arbeidzaamheid, spaarzaamheid en zelfvertr wen kunnen worden aangekweekt, omdat daardoor voo het aangaan van onberaden huwelijken en het misbr van sterken drank kunnen worden tegengegaan: 2) er in Nederland thans gevaar bestaat, dat dit gro beginsel wordt voorbijgezien, omdat ook bij de gering standen een najagen van vermaken, eene zucht tot uitsp ninning zigtbaar is, omdat het materialisme in de rigtin ligt van den tegenwoordigen tijd en die rigting ze eenigzins in de wet op het lager onderwijs doorstaalt; dat deze vereeniging veel kan doen om dat goede begin van volksopvoeding in de publieke opinie levendig houden en meer te doen toepassen. Evenals de and rapporten zal ook dit rapport in de verslagen der vereeniging worden opgenomen om er later op terug te komen.

— De hooge raad heeft den 20sten dezer uitspra gedaan in zake: den proc.-generaal bij het hof va Groningen, tegen een arrest in de zaak van den heer *Dijk*, medérequirant. Daarbij is het arrest van het pro geregtshof vernietigd en de zaak verwezen naar het h in Drenthe. Het beroep van den requirant is verworpen.

— In den nacht van den 13den op den 14den dez had er diefstal plaats in de bewoonde behuizing van *H. Hille*, arbeider te Nieuw Buinen, gemeente Borger. rijksveldwachter *T. J. Bruins*, te Veendam gestationeer hiervan geinformeerd, begaf zich onverwijld ter opsporin der ontvreemde goederen en het gelukte hem ze in de loop van den 23sten daaraanvolgende te ontdekken en beslag te nemen. In den laten avond van dien dag hi

bij eveneens het geluk, daartoe bijgestaan door den rijks veldwachter, opziener der jagt- en visscherij, *Niemeijer* te Wildervank, den vermoedelijken dader of één der daders zijnde zekere J. W. M., zonder vaste woonplaats, op te sporen en aan te houden, waarna deze persoon voor den officier van justitie te Winschoten is gebragt. Dezelfde persoon, die insgelijks verdacht wordt gehouden zich aan opligting te hebben schuldig gemaakt, is vroeger reeds tot verschillende straffen veroordeeld en moet onlangs vervallen zijn verklaard van den militairen stand.

— Een paar jaar geleden overleed te Rotterdam iemand, die bij testamentaire beschikking zeker persoon te 's Hertogenbosch tot universeel erfgenaam benoemde, onder voorwaarde dat deze binnen twee jaren op verzoek zijner familie wegens verkwisting, of zoo deze daaraan niet voldeed, op eigen aanvrage wegens onnoozelheid onder curatele werd gesteld. De twee jaren zijn verloopen, zonder dat aan die tweeledige voorwaarde gevolg is gegeven. Nu vorderen de erfgenamen des testateurs ver nietiging der beschikking wegens de niet vervulling der gestelde voorwaarden, terwijl de wederpartij beweert daartoe gebonden te zijn, 1o. omdat het eene ongeoorloofde zaak is, 2o. omdat de voorwaarde eene onzedelijke strekking heeft. Deze kwestie zal eerlang voor de regtbank aanhangig worden gemaakt.

— Uit het navolgende voorval, dat we met eigen oogen vernomen hebben, moge men opmaken, hoe hoogst gevaarlijk het is, om in sommige ziektegevallen, op eigen gezag van zoogenaamde huismiddelen gebruik te maken.

In zeker huisgezin openbaarde zich bij een der kinderen een vurige huiduitslag, die zich echter voornamelijk slechts op ééne plaats bepaalde. Het kind scheen door deze ongesteldheid vrij wat ziekelijk te wezen. De ouders, het kwaad niet kennende, voorzagen zich van schurftsmeer, dat voor de schapen gebruikt wordt, en gingen hiermeê te werk, om de vermoedelijke schurft bij het kind weg te nemen. Nu moest de arme kleine bitter lijden, want men had ook niet met karige hand van het scherpe vergift gebruik gemaakt. 't Kwaad werd al erger en de ouders besloten, den raad van een geneeskundige in te roepen, deze verwonderde zich over de verschijnselen en verklaarde de ongesteldheid niet voor *schurft*, maar eene *klierziekte*. De noodige middelen aan de hand gegeven hebbende, mogt men zich ook al spoedig in aanvankelijke herstelling verblijden.

De geneesheer verklaarde, dat, wanneer men met het begonnen huismiddel volgehouden had, het kind spoedig had moeten bezwijken.

Onverantwoordelijke onkunde! wanneer zult gij ophouden, uwen scepter over 't menschdom te zwaaijen! Mogt dit voorval tot waarschuwing dienen. Gelukkig, dat men hier de put nog dempen kon, eer 't kalf verdronken was, maar 't omgekeerde kan ook gebeuren, en dan, wee! door wien de ergernis gekomen is.

Wins. Ct.

— Uit het *Polytechnic Journal* wordt het volgende medegedeeld in het Album der Natuur, No. 12:

„De heer *De Sora* heeft het, ook uit een natuurhistorisch en physiologisch oogpunt, merkwaardig feit ontdekt, dat, indien men hoenders met vleesch voedt, zij het geheele jaar door eijeren leggen. Hij bezigt daarvoor paardenvleesch, als het goedkoopste, en voegt er eenig zout en gemalen peper bij om het voor het bederf te bewaren, zonder dat de hoenders daaronder lijden. Ook bewaart hij het vleesch steeds in daarvoor bepaaldelijk ingerigte koele ruimten. Aanvankelijk hield hij op zijn, eenige uren van Parijs gelegen landgoed, 300 hoenders. Deze gaven gemiddeld in een jaar 25,000 eijeren. Sedert 1855 houdt hij omstreeks 100,000 hoenders met het noodige getal hanen. In de laatste jaren werd dagelijks het vleesch van 22 paarden verbruikt. Ook houdt hij er thans eene eigene paardenslagterij op na. De afval dient voor de vervaardiging van lijm, van leder, beenderenmeel en beenderenzwart enz. De broeding der eijeren geschiedt in bijzondere broedtoestellen. Zoodra de hoenders vier jaren oud zijn, worden zij vet gemest en verkocht. De in een vierkant geplaatste gebouwen omgeven een plein van ruim vier bunders, dat door hekwerk is afgedeeld in afzonderlijke loop- en voederplaatsen."

— De buitengewone treinen tusschen Parijs en Brussel leggen den weg in 6 uren 25 min. af, zoo dat een inwoner van Brussel, die des morgens 5 ure met dien trein vertrekt, om 11 ure 25 min. te Parijs aankomt, ontbijt, zijne zaken verrigt en om 4 ure weder vertrekt, om naar Brussel terug te keeren, alwaar hij om half elf ure terug komt, na dien dag alzoo een weg van 140 uren te hebben afgelegd.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Parijs. Hier is eene nieuwe brochure verschenen, getiteld: *Vereenigen wij ons, Protestanten!* door een Catholiek.

TELEGRAFISCHE DEPÊCHES VAN HEDEN

Napels. De reis van Koning *Victor Emmanuel* naar Palermo is uitgesteld.

18000 Garribaldisten zijn ontslagen en te Genua ontscheept.

Een tweede corps van gelijke sterkte zal volgen.

Parijs, 28 Nov. *Flahaut* is benoemd tot ambassadeur te Londen.

Amsterdam, 28 Nov. Op de beurs van heden was de slotkoers der **effecten** als volgt: *Nederland* 2½ pCt. 62½ pCt., dito 4 pCt. 97⅝ pCt. — *Rusland* bij Hope en Co 1798 en 1816 5 pCt. 101⅞ pCt *Oostenrijk* Nieuwe Metallieken 5 pCt. 65⅝.

Granen en Zaden.

Varwe onveranderd; 131 pd nieuwe bonte Poolsche f 438 Rogge onveranderd; 118 pd. jarige Archangel f 198. Gerst onveranderd. Koolzaad onveranderd; op 9 vat op November 72½ £. Raapolie op 6 weken f 43¼.

ASSEN, 29 Nov.

Bij besluit van den 25 November 1860, No. 72, heeft Zijne Majesteit goedgevonden tot Burgemeester der gemeente Gieten te benoemen *J. Schummelketel*.

— Bij Koninklijk besluit van den 24sten November 1860, no 51, is tot ambtenaar der tweede klasse voor de burgerlijke dienst in Nederlandsch Indie benoemd, de heer *L. C. E. Kniphorst*, thans candidaat-ambtenaar voor die dienst.

— In de jongste zitting van den Raad dezer Gemeente is de gewijzigde begrooting voor 1861 met algemeene stemmen aangenomen.

— De heer *Beermann*, die in den huisselijken kring bij eenige familien en Zondag avond in de societeit alhier eenige proeven had gegeven van zijn verwonderlijk talent, stelde Dingsdag avond een even aanzienlijk als talrijk gemengd publiek in de gelegenheid, om zich te vergasten aan improvisatien van ernstigen en luimigen aard, die telkens met de levendigste toejuichingen werden bekroond. Onze pen is niet in staat, om een denkbeeld te geven van het genot, dat die „wonderman" ons schonk, en zij, die hem hoorden, zouden van haar gewis meer eischen, dan zij kan schetsen. Onze hulde bleef voorzeker beneden den lof, hem onmiddelijk en nog in alle gesprekken van den dag toegebragt. Op menig gelaat was eene verrassing, eene bewondering voor zoo groote kunst, verhoogd door verbazende gevatheid en ontzettende kennis te lezen — in menig bravo! sprak een gevoel, eene hulde, die door ons niet in woorden is te schilderen.

Wij danken echter den poëet-improvisator, en hier zijn wij gewis de tolk van allen, voor het onuitsprekelijk genot, dat hij ons schonk. Hij heeft ons bewezen wat improviseren is, en eene enkele soirée was genoeg, om dit nooit te vergeten.

De 68jarige *dichter* behoude nog ettelijke jaren zijn helder hoofd en zijn jeugdig hart en zie zich nog menigen lauwerkrans gevlochten, zooals hem hier, in elks hart, een werd toegedacht.

— De Regering heeft het niet laten ontbreken aan pogingen en bepalingen, om de aanwerving van Nederlanders voor O.-Indie te bevorderen. Maar desniettemin heeft het getal Nederlanders, dat zich in dit jaar aan de koloniale dienst heeft verbonden, nog geen 900 bereikt, dat is 700 minder dan het benoodigde contingent.

Voortdurend worden tweede luitenants van het Nederlandsch leger bij het Indische overgeplaatst. In 1859 bedroeg het aantal 20 en in de eerste tien maanden van 1860 bedraagt het reeds 27.

— Onder de rubriek Ingezonden, leest men in de *Stads Gr. Ct.* het volgende:

Waar de zetel van het geregtshof? — te Leeuwarden of te Groningen?

Bij gelegenheid van de behandeling van het amendement van de heeren *van Heiden Reinestein* en *van der Veen*, strekkende om het geregtshof voor de drie provincien Friesland, Groningen en Drenthe niet te Leeuwarden, doch te Groningen te plaatsen, heeft ook de Friesche afgevaardigde *Idzerda* het woord daarover gevraagd. En waartoe en waarvoor? *Om te zeggen*, dat hij na de rede van zijn mede-afgevaardigde uit Leeuwarden (den heer *Dirks*) en na de verdediging van den Minister van Justitie *niets te zeggen had*, uit hoofde de keuze en de voordragt der regering genoegzaam waren geregtvaardigd en hij de discussie, die reeds zoo lang geduurd had, niet meer noodeloos (?!) wilde rekken. (Men zie het verslag der handelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal in het bijvoegsel van de Groninger Courant van den 25sten Nov. l.l.)

Deze wegslepende redevoering, waarmede ook al de argumenten *voor* het amendement beantwoord en weder legd waren, heeft zoodanigen indruk op de Kamer gemaakt, dat sommige leden, niet meer wetende, aan welke stad de voorkeur te geven, in een staat van spanning de vergadering verlaten hebben en dat de aanwezige leden het voorgedragen amendement met 37 tegen 22 stemmen hebben verworpen.

Zóó kan een krachtig en goed gesproken woord het verlies of behoud van een Hof na zich slepen.

† **Veendijk**, 26 Nov. Gisteren nacht is in deze nabijheid, onder Siddeburen, door den heer Burgemeester der gemeente Slochteren, geadsisteerd door twee doctoren en een paar veldwachters, onderzoek gedaan bij eene weduwe, van wie het gerucht zeide, dat zij in 't geheim bevallen was en het kind zoude hebben omgebragt, met het gevolg, dat de doctoren, van hare bevalling zeker, haar tot bekentenis gebragt hebben, waarna zij het kind te voorschijn gehaald heeft, dat zij op eenigen afstand in den grond verborgen had. Zij is daarop, na eene mislukte poging om te ontvlugten, gearresteerd, en, met de vrucht van hare ontucht in het voorschoot, naar Groningen getransporteerd.

† **Ruinerwold**, 26 Nov. Heden avond, omstreeks 6 uren, werden de inwoners dezer gemeente ontsteld door het geroep van brand, en men vernam ook weldra, dat de boerenbehuizinge van *B. Pol* alhier in laaije vlam stond. Van den inboedel en het vee is weinig gered. Men vermeent, dat er 28 stuks vee hun einde hebben gevonden; menschenlevens heeft men echter niet te betreuren. De oorzaak van den brand is nog onbekend, zoomede of het verwaarborgd was.

† **Zwartsluis**, 27 Nov. Door Zijne Excellentie de heer Minister van Financien is tot Rijksgaarder bij de Staphorster schutsluis in deze gemeente benoemd, de heer *Verdonk*, thans wonende te Zwolle, in plaats van den heer *A. de Vriese*, welke voor deze betrekking heeft bedankt

† **Smilde**, 27 Nov. H. S. alhier had reeds meer dan eens ontdekt, dat hij onverzocht bezoek bij zijn turf ontving. Heden morgen ongeveer half vijf moest zijne vrouw buiten de deur eene boodschap verigten. Daar zijnde, ziet zij iemand op den turf afkomen. Zij vraagt wat hij daar te maken heeft? In plaats van zich uit de voeten te maken, dreigt hij haar, werpt haar met turf, vervolgt haar en stoot haar van de voeten, zoodat zij bijna in eene sloot was geraakt. Op haar geschreeuw laat hij haar verder ongemoeid en zij vlugt in huis. 't Is te wenschen, dat zulk eene dubbele misdaad naar verdienste kan worden gestraft. Er is, naar wij vernemen, aan de bevoegde magt reeds kennis van gegeven.

KERK- EN SCHOOLNIEUWS.

Op 25 jl. ontving de Christ. Afgesch. gemeente te Veendam het verblijdend berigt, dat de WelEerw. heer *F. Hulst*, pred. te Siddeburen, het beroep naar die gemeente heeft aangenomen.

Bij besluit van den Raad van Winschoten, zijn tot hulponderwijzers in die gemeente benoemd: op een jaarwedde van f 400 *F. Kroon* van Veendam, *A. van Loenen* van Bellingwolde en *J. Boven* van Sappemeer. Op een jaarwedde van f 300 *L. Stel* van Groningen.

Benoemd tot hulponderwijzer in de bijzondere school te Assen, *K. L. Tictema*, thans als zoodanig te Steenwijk.

REGTSZAKEN.

Arrondissements-Regtbank te Assen.

28 Nov.

O. U. te Meppel, wegens moedwillige mishandeling, veroordeeld tot 1 maand gevangenisstraf en f 8 boete. — N. de J. te Veenhuizen, kolonist, wegens schriftelijke bedreiging met brandstichting, onder voorwaarde, gepleegd met oordeel des onderscheids, veroordeeld tot 2 jaren gevangenisstraf. — H. B. te Gieten, wegens moedwillige mishandeling en rebellie, veroordeeld tot 1 maand cellulaire gevangenisstraf en f 8 boete. — J. L. te Veenhuizen, wegens diefstal, gepleegd met oordeel des onderscheids, veroordeeld tot 8 dagen cellulaire gevangenisstraf. — G. P. te Meppel, wegens het moedwillig toebrengen van slagen en rebellie, veroordeeld tot 1 maand cellulaire gevangenisstraf en f 8 boete.

INGEZONDEN STUKKEN.

Daar mijns inziens de Staten eener Provincie niet altijd met alle bijzonderheden kunnen bekend zijn, acht ik het niet ondienstig voor het volgende een kort plaatsje in UEd. veelgelezen dagblad te verzoeken.

De Exloërveenen zijn voor een niet onaanzienlijk gedeelte al reeds met twee monden of waters doorsneden en worden door niet minder dan honderd huishoudingen en welligt meer bewoond; deze zien zich niet alleen verstoken, hoe stellig ook de beloften tot daarstelling daarvan zijn, van draaibruggen, maar wat meer is, van een publieken weg, nog meer, er bestaat in het geheel geen weg!

O schande! — het kan overbodig geacht worden, het onontbeerlijke daarvan voor deze bevolking aan te toonen, echter het aanschouwen van het ter aarde bestellen van een lijk in de vorige week, deed mij besluiten, niet langer te zwijgen, daar dit vervoer meer dan twee uren duurde, met de grootste moeite, en daar ieder landeigenaar vrij is, de passage al of niet toe te laten, heeft men de arme weduwe van hem, die begraven werd, ook nog 25 centen afgeperst voor het passeren eener laan.

Schrijver dezer, een bewoner van de Mond, hoopt en wenscht, dat door de Prov. Staten, door het Gemeentebestuur voorgelicht, in deze zoo noodige behoefte moge worden voorzien, door een weg daar te stellen, waartoe de ruimte overvloedig is, en eene klapbrug over het hoofddiep van het Musselkanaal te doen leggen.

UEd. Dr.,
H. L. R.

Advertentien.

Heden morgen overleed; in den ouderdom van ruim 61 jaren, onze zeer geliefde broeder, de Heer ADRIANUS HULST, adjunct-Directeur bij de Rijks Koloniën te Ommerschans.

Ommerschans,
23 Nov. 1860.

S. HULST.
Mede namens mijnen Broeder.

Heden overleed, na eene langdurige ongesteldheid; tot mijne, mijner Kinderen en zijner Moeder diepe droefheid, mijn Echtgenoot E. VAN VEEN Hzoon, in leven Koopman en Lid van den Gemeenteraad alhier, in den ouderdom van ruim 49 - en na eene genoegelijke echtvereeniging van ruim 28 jaren.

Meppel, 25 Nov. 1860.

L. DENNING,
Wed. E. VAN VEEN Hz.

Hulponderwijzers.

In de School van den Hoofdonderwijzer R. LUBBERS te Zweeloo, wordt met primo Januarij 1861, op een inkomen van 200 gl., VERLANGD: een ***HULPONDERWIJZER***, voorzien van de bij de wet vereischte bewijzen.

SOLLICITANTEN, tot die betrekking genegen, gelieven zich in persoon, of met vrachtvrije brieven, te vervoegen tegen den 15 December e.k. bij den ondergeteekende.

Zweeloo den 24 Nov 1860.

De Burgemeester van Zweeloo,
J. P. WILLINGE.

Ten behoeve van het Openbaar Lager Onderwijs in de Gemeente ***Hoogeveen***, worden eenige

Hulponderwijzers

GEVRAAGD, tegen 1o. Januarij 1861

Nadere inlichtingen te bekomen bij het Gemeentebestuur van Hoogeveen.

De CONSULENT der ***vacante*** Hervormde Gemeente te ***KOLDER*** en ***DINGSTERVEEN***

roept bij deze op,

alle STEMGEREGTIGDEN, tot ***benoeming*** van eenen ***PREDIKANT*** in die Gemeente, om te compareren in de SCHOOL te Kolderveen, op Woensdag den 5 December a.s., des namiddags ten 3 ure, ten einde, nadat gebleken zal zijn, wie als Stembevoegden gerekend kunnen worden, over te gaan tot de verkiezing van eenen HERDER en LEERAAR voor die Gemeente.

Nijeveen, 26 Nov 1860.

De Consulent voornoemd,
E. J. J. WILMERS.

Windhond *verloren*,

geel bruin van kleur; is voor 14 dagen weggeloopen van de Trekschuit van THIJS LOK. Die dezelve terugbezorgt of daarvan aanwijs doet aan THIJS LOK te Westenesch, gemeente Emmen, zal goed beloond worden.

K. HOFSTEENGE,

aan de Markt te Assen, heeft de eer zijne geëerde begunstigers te berigten dat hij zich, buiten het VAK van ***Manufacturen*** ruim heeft gesorteerd in ***alle soorten*** van

Garen en Band.

Veenverkooping,

De heer EEKHOUT te Assen is voornemens, publiek te verkoopen:

Eene partij **uitmuntend** ***TURFVEEN***, ter vergraving gereed gelegen in Eekhoutsblok aan de Molenwijk te Smilde, en wel vier perceelen aan de Eekhoutswijk, aan de grens van Halermarke, en vijf perceelen aan en ten Noordwesten van de Hoofddwarswijk, de eersten groot ieder p. m. 600 roeden, de laatsten ieder ruim 700 roeden, allen met bakens aangewezen.

De eerste Veiling zal plaats hebben in de zaal van J. B. SCHUT te Assen, op Donderdag den 13 December 1860, des avonds te 7 uur.

Notaris H. H. VAN LIER.

N.B. N.B.

De aangekondigde VERKOOPING van den ***INBOEDEL enz.*** van ***HENDRIK MULDER***, bij de Kikkertjesdraai te ***Smilde***, op Vrijdag den 30 November a.s., zal tot later bekendmaking ***GEEN VOORTGANG HEBBEN.***

Houtverkooping.

Mr. H. P. WICHERS, Notaris te Leek, gedenkt, ten verzoeke van den heer A. S. LEURINGH, Oud-Burgemeester te Leek, op DONDERDAG den 6den December 1860, des voormiddags precies te 10 uur, te verkoopen in het TER HEIJLSCHE BOSCH:

Ongeveer **150 EIKEN STAMMEN** en **300 TOPPIGE DENNEN**, tot allerlei gebruik geschikt.

VOORLOOPIG BERIGT.

Op nader te bepalen tijd en plaats, doch in den loop van de maand December aanstaande, gedenkt de heer K BAVING te Zuidlaren, onder het Ministerie van den Notaris Mr. S. J. OOSTING te Emmen, publiek ten verkoop te presenteren:

Eenige ***GROEN-*** en ***BOUWLANDEN***, benevens eenige ***VELDSLAGEN*** en ***BOSCHGRONDEN***, allen gelegen in de gemeente Odoorn, alsmede vier halve en $\frac{1}{8}$ gedeelte van eene ***VEENPLAATS*** en eenige kleinere perceelen ***VEEN***, gelegen in het Odoornerveen aan het Oranjekanaal.

Nadere inlichtingen dienaangaande zijn te bekomen ten kantore van den ondergeteekende.

Odoorn, 27 Nov. 1860.

J SCHUTSTAL

Verkooping

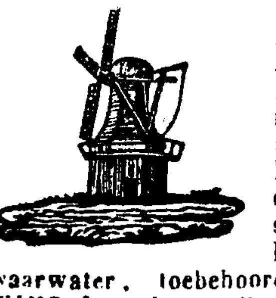

van de voordeelig werkende ***HOUTZAAG-*** en ***KORENMOLEN***, ***HOUTSTEK*** en ***SCHUUR***, ruime weldoortimmerde ***BEHUIZINGE***, voorzien van onderscheidene VERTREKKEN, bijbehoorende ***TUINEN*** en ***LAND***, enz., alles bijelkander staande en gelegen te Annerveen Kanaal, gemeente Aduoo, aan het vaarwater, toebehoorende aan den heer L. M. SCHUKKING Jr. aldaar, alleen of met andere. Deze verkooping zal bij inzate worden gehouden, op Zaturdag den 8 December 1860, des voormiddags te 11 uur, te Annerveen Kanaal voormeld, ten huize van den Kastelein TE VELDE.

Vries, 28 Nov 1860.

A. HOMAN,
Notaris

VOORLOOPIGE BEKENDMAKING

EENER BELANGRIJKE

Veenverkooping

aan het STADSKANAAL.

De PLAATSEN No. 6 te Gasselter-Nijeveen, Groote Compagnie, No. 23, 24, 25, 33, 40, 48, 57, 60 en 61, Noordzijde, en No 45, 47, 72 en 73, zuidzijde, Buinermarke No 7, 8, 17, 18, 19, 20, 41, 42, 58 en 63. Marquizenveen; zullen op nader te bepalen dag en plaats, ten overstaan van een daartoe bevoegd BEAMBTE, publiek worden verkocht in het laatst van December 1860 of begin van Januarij 1861.

DE ECHTE TANDZEEP

van Dr SUIN DE BOUTEMARD, maakt de Tanden zuiver wit, zonder het email aan te doen, bewaart ze voor ziekelijke aandoeningen en houdt den mond frisch. Het stuk kost 40 cts. en is toereikende voor een halfjaar.

Brabenders Tandtinctuur

is frisch en aangenaam van smaak. Ze sterkt het Tandvleesch maakt dat de Tanden stevig vast zitten, zuivert den adem en verhindert dat aangestoken Tanden tot verder bederf overgaan. Prijs 90 cts. het Fleschje.

Amsterdam, VERKOOPHUIS
Assen H. P. A. VAN GORCUM.
Coevorden, C. J. van der SCHEER.
Dedemsvaart, H. L. v. d. VECHT.
Gorredijk, S. G. ZWART.
Hoogeveen, JAN van der WOLDE Jr.
Meppel, A. JEULEN.
Oldemarkt, C. VAN DER WENDEN
Steenwijk, K. TIMMERMANS.

en in de bekende Depôts in de andere steden.

BURGERLIJKE STAND

HOOGEVEEN 18—24 Nov. Ondertr. geene. — Gehuwd: Hendrik Hendriks Jongevos en Janna Katerberg; Wicher van Regteren en Roelofje Rosendal. — Bevallen Niesje Boertje geb. de Boer van zoon Hilligje Berkenbosch geb. Troost van dochter Heiltje Duinkerken geb. Schonewille van dochter Margje van Goor geb. Benjamins van dochter; Annigje Seinen geb. de Vries van zoon; Femmigje Pol geb Lunenborg van dochter; Margaretha IJmker geb. Mooij van zoon; Judith van Rhijn geb. Nijstad van dochter; Anna Niesing geb. ter Kleij van zoon; Lutgerdina Mersman geb. Strijker van dochter Gesina Oets geb. van Oosten van dochter. — Overl. Jantje de Vries wed. van W. L. Boer 44 jaren; Metjen Ber[...] ten Caat wed. van B. C. Schonewille 80 jaren; Koops Prijs echtgenoot van J. Geerts 41 jaren; Susanna [...]nenborg 2 jaren en 9 maanden; een levenl kind van het gesl. van C. Zwiers en S. Mulder,

---

MARKTBERIGTEN.

Groningen 27 Nov.

Tarwe Oml.	72 ℔	f 13-10	Garst N. Winter	54 ℔ f	
» Old.	72	-12-85	—— dito	56	-
—— Oml. 1860	70	- 9-50	—— Zomer	56	-
—— dito	68	- 9-00	—— Knobbe	56	-
—— Old.	66	- 8-20	Boekweit Zand	62	-
—— dito	68	- 8-70	—— dito	64	
			—— N. Zwarte	62	
Rogge N. Inland	64	- 5 45	—— Oude	64	
—— dito	66	- 5 95			
—— dito	68	- 6-45	Paardeboonen N.		f 4 50a
oude	70	- 7-35	Groene Erwten		9.0 a.
Haver Dikke	40	- 3-05	Graauwe dito		8.00a
—— dito	42	- 3-25	Koolzaad 1860		9.50a
—— Voer	35	- 2-75	Gort grove		9.75a
—— dito	38	- 3-05	—— parel		12.00a
—— Zwarte	36	- 2-60	Olie, raap p.v.		40.50a
—— dito	38	- 3- 0	Boter, 1e soort		38.00a
			—— 2e »		35.00a

Tarwe genoegzaam als voren — Rogge lager en in de [...] soorten met weinig koopers — Boekweit 25 cents la[ger] afgegeven — Gerst niet driftiger — Haver lager verk[ocht] — Boonen vooral in de wakke soorten, bijna zon[der] koopers — Koolzaad in een doen — Mosterdzaad stil — G[...] als voren.

Steenwijk 26 Nov. Rogge f 5 90 a f 6.50 — Boekw[eit] f 6.00 a f 8 00 — Boter $\frac{1}{4}$ vat f 46 a f 47.

Oldemarkt 24 Nov. Rogge f 6.20 a f 6 50. Boter vierde vat f 49.00.

Heerenveen 24 Nov. Rogge f 5.50 a f 7.60. Boekw[eit] f 6 50 a f 8.50. Boter een vierde vat f 49.00.

Noordwolde 22 Nov. Rogge f 5.50 a f 6.50. Bo[ek]weit f 6.00 a f 7.00. Boter 1 Ned. ℔ f 0 95 a f 1.02.

Oosterwolde 26 Nov. Rogge f 6.50 a f 5.50. Bo[ek]weit: Zand- f 7.80 a f 8.00 Veen- f 7.40 a f 3.75.

Amsterdam 26 Nov. Kamper-Eilands HOOI f 20 [a] f $22\frac{1}{2}$.

TARWE onveranderd; 131 ℔ bonte Poolsche f 438, [...] dito f 40; 128 ℔ dito f 420; 135 ℔ oude Rostocker f 4[...] Groninger per 2400 kilo f 355.

ROGGE prijshoudend, 125 ℔ Pruissische f 236, 12[...] dito f 225 aan de Zaan; 123 ℔ Gothenb. f 215, 12[...] Galatz f 217; 120 ℔ nieuwe Archangel f 203 bij partij; 11[...] dito f 199 120 ℔ jarige Petersburger f 200; 118 ℔ dito f [...] Op levering per 2100 kilo iets flaauwer: Maart, Mei en J[...] f 193; Julij f 194.

GARST lager verkocht; 95 96 ℔ nieuwe Friesche Wi[nter] f 176 f 180.

BOEKWEIT door ruimer aanbieding f 2 lager; 117 [...] 119 ℔ Amersfoortsche, Nijkerker en Gooische f 247 f [...] f 253 138 193/2 ℔ dito f 245 f 247; Noordbrab per 2100 f 243 f 245 naar kwal.

KOOLZAAD op het Najaar £ 1 hooger, op 9 aten in November en December £ $72\frac{1}{2}$

LIJNZAAD in een doen, 110 111 ℔ Petersburger f 3[...] 109 ℔ Odessa f 355; 109 ℔ Calcutta f 370.

RAAPOLIE dadelijk onveranderd, op levering williger, 6 weken f 43, Vliegend f $41\frac{3}{4}$; 1o December f $41\frac{1}{2}$ Mei f $42\frac{1}{2}$ $\frac{3}{4}$, Sept., Oct. en Nov. f 43.

LIJNOLIE dadelijk en op het Najaar in een doen, op Voorjaar iets aangenamer, op 6 weken f $31\frac{1}{2}$; Vlieg[end] f $30\frac{1}{4}$; 1o December f $30\frac{1}{4}$; Maart en April f $31\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$, f $31\frac{3}{4}$ f 32.

HENNEPOLIE op zes weken f $39\frac{1}{4}$. Vliegend f 38.

RAAPKOEKEN f 85 a f 90

LIJNKOEKEN f $12\frac{1}{2}$ a f $15\frac{1}{2}$.

SCHIEDAM 26 Nov. Moutwijn f 14.00 — Jenever f 19[...] — Amst proef f 20.75.

PRIJS-COURANT DER EFFECTE[N]

AMSTERDAM, 1860.

	pCt.	26 Nov	27 Nov.
Nederl W.S.	$2\frac{1}{2}$	$62\frac{1}{8}$	$62\frac{3}{4}$
—	3	$75\frac{3}{8}$	$75\frac{1}{2}$
—	4	$97\frac{13}{16}$	98
Amort. Synd.	$3\frac{1}{2}$	93	
Handelm.	$4\frac{1}{2}$	$129\frac{3}{8}$	$129\frac{3}{8}$
O. I. Leening	4		
Aand. H. Spw.			
—— R.——	$4\frac{1}{2}$	$100\frac{1}{2}$	
N. B.	3		
Maats. Weld.			
Rusland,			
Obl Hope	5	102	$101\frac{7}{8}$
Cert. 1831/33	5	$85\frac{1}{2}$	$85\frac{1}{4}$
Dito 1840	4	$76\frac{3}{4}$	$76\frac{3}{4}$
— Or. 2e3e4eL.	4	77	$76\frac{5}{8}$
— 5e L.	4		
— 5e Serie	5	$87\frac{1}{8}$	
— 1855 6eS.	5	$96\frac{3}{16}$	$96\frac{3}{16}$
— van Ass.	6	$57\frac{1}{2}$	57

	pCt.	26 Nov.	27 No[v.]
Polen,			
Aand. fl 500		165	16[...]
Obl.	4		78[...]
Spanje, Obl.	$1\frac{3}{4}$	$40\frac{3}{8}$	40[...]
Obligatien	3	$48\frac{5}{16}$	48[...]
Binnenl.	3	$47\frac{5}{8}$	47[...]
Amortisable		$24\frac{3}{8}$	23[...]
Bewijz. Coup.			
Oostenrijk,			
Oblig. Goud	5		
—— ——	4	$44\frac{3}{4}$	
—— Metal.	5	$45\frac{1}{4}$	4[...]
— RenteA.	5	$66\frac{3}{8}$	66[...]
— Nation.	5	$52\frac{3}{8}$	51[...]
—— ——	$2\frac{1}{2}$	$24\frac{3}{8}$	24[...]
Belgie, Cert.			
Rothschild	$2\frac{1}{2}$		52[...]
Portug., Obl.	3	46	45[...]
Brazilien	5	$96\frac{3}{8}$	96[...]
Weener aandeelen	4	275	

26 Nov.

De markt was heden bij weinig affaire algemeen iets flaauw gestemd; voor buitenlandsche fondsen gold dit echter voornamelijk Oostenrijksche, Portugesche waren iets vaster.

27 Nov.

Nationale fondsen waren nagenoeg onveranderd, van buitenlandsche waren Oostenrijksche flaauwer, Spaansche amortisable zijn 1 pct. gedaald.

Gedrukt bij GRATAMA te Assen.